

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003763

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левченко Антон Васильович

2. Anton V. Levchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1238-3163

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Теоретичні засади культурології

Дата захисту: 10-07-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14101

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.11.25, 13.11.59, 13.01.29, 18.67, 18.67.07

Тема дисертації:

1. Медіатизація кінематографа як чинник трансформування соціокультурного простору та культурних практик першої чверті XXI століття
2. The Mediatisation of Cinema as a Factor in the Transformation of Sociocultural Space and Cultural Practices in the First Quarter of the 21st Century

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене вивченню феномену медіатизації кінематографа як визначального фактора впливу на соціокультурний простір та культурні практики українського кіномистецтва 2014–2026 рр. На основі вивчення медіатизованого кінематографічного досвіду та переосмислення природи кінематографа, в роботі акцентовано на проникненні медіатехнологій в усі сфери суспільного життя на прикладі зміни способів виробництва, розповсюдження й споживання кінопродукту. У першому розділі дисертації «Теоретико-методологічна база дослідження» проаналізовано українську й зарубіжну історіографію проблематики медіатизації кінематографа в культурологічному, історичному, медіазнавчому, мистецтвознавчому й філософському дискурсах, на основі чого констатовано недостатній рівень розробленості теми. Розкрито специфіку методологічної бази дослідження – міждисциплінарного і феноменологічного підходів, принципів об'єктивності й цілісності; методів дискурсивного й

мистецтвознавчого аналізу та культурологічного, аксіологічного, системного, структурно-функціонального, медіазнавчого методів. Засобом розгляду понятійно-категоріального апарату, розроблено визначення поняття «медіатизація кінематографа». У другому розділі дисертації «Медіатизація сучасного українського кінематографа у структурі соціокультурного простору», кінематограф осмислено як медіум: запропоновано авторську дефініцію цього поняття і визначено його функції – виявлення й документування суспільних змін, вплив на цінності та смисли, національна ідентифікація й консолідація, формування культурних практик, жанрово-стилістична трансформація кінематографа та відновлювальна функція. Відзначено вплив наративів українського кінематографа 2014–2026 рр. на формування національної ідентичності, на основі чого розроблено категорії наративів згідно часових, жанрово-стилістичних і сюжетно-типологічних критеріїв. Проаналізовано специфіку, періодизацію і вплив сучасного авторського кінематографа як виразника виробництва й відображення ціннісно-сміслових домінант і наративів, способів споживання і стратегій соціальної комунікації на формування культурних практик під впливом медіатизації. Розглянуто види і функції культурномистецьких інститутів, встановлено їхню роль в адаптування кіномистецтва до розвитку в глобалізованому медіапросторі. Акцентовано на значенні стримінгових платформ та онлайн-кінотеатрів як культурномистецьких посередників між кінематографом, культурномистецькими інститутами і глядачами. Третій розділ дисертації «Трансформування культурних практик під впливом медіатизованого кінематографа» розкриває специфіку культурних практик публічного медіадискурсу на основі аналізу кінематографічного доробку досліджуваного періоду. Розроблено й аргументовано алгоритм послідовності етапів представлення фільму в медіадискурсі та проаналізовано трансформацію українського культурномистецького досвіду – цим підтверджено зміщення акценту з культурних практик перегляду фільмів у кінотеатрах на практики персоналізованого перегляду через стримінгові платформи та онлайн-кінотеатри. У контексті медіатизації, вивчено вплив цифрового кінематографа та інноваційних технологій виробництва і споживання кінопродукту на соціокультурний простір. Як вагомий компонент медіатизації, розглянуто і предметно охарактеризовано провідні тренди споживання кінопродукту та пов'язані з ними культурні практики у період повномасштабної російсько-української війни. Завдяки аналізу національних кінорейтингів, підтверджено припущення щодо виконання ними функції відображення й конструювання трендів споживання фільмів і серіалів українського виробництва. У висновках викладено наукові підсумки здійсненого дослідження, чим доведено, що медіатизація кінематографа періоду 2014–2026 рр. трансформує культурні практики від споглядання до задіяння в кінематографічний контекст, впроваджує кіномистецтво в соціокультурне буття як інструмент національної ідентифікації та консолідації, підвищуючи рівень його престижу на національному й міжнародному рівні.

2. The dissertation explores the phenomenon of the mediatisation of cinema as a key factor influencing the sociocultural space and cultural practices of Ukrainian cinema between 2014 and 2026. Drawing on the analysis of mediatised cinematic experience and a reconceptualisation of the nature of cinema, the study focuses on the penetration of media technologies into all spheres of public life. This is examined through changes in the production, distribution, and consumption of cinematic content. The first chapter, “Theoretical and Methodological Framework of the Study”, examines Ukrainian and international historiography on the mediatisation of cinema within cultural studies, historical, media, art history, and philosophical discourses. It establishes that the topic remains insufficiently researched. The methodological foundation of the study is defined by interdisciplinary and phenomenological approaches, the principles of objectivity and holism, as well as discursive and art-historical analysis combined with cultural, axiological, systemic, structural-functional, and media studies methods. Through the analysis of the conceptual apparatus, the author develops a definition of the concept “mediatisation of cinema”. In the second chapter, “The Mediatisation of Contemporary Ukrainian Cinema within the Structure of Sociocultural Space”, cinema is conceptualised as a medium. The author proposes an original definition of this concept and identifies its key functions: recording and documenting social changes, influencing values and meanings, fostering national identification and consolidation, shaping cultural practices, driving genre and stylistic transformation, and performing a restorative role. The study highlights the impact of Ukrainian cinematic narratives from 2014 to 2026 on the formation of national identity and develops a

classification of these narratives based on temporal, genre-stylistic, and plot-typological criteria. The chapter also analyses the specific characteristics, periodisation, and influence of contemporary auteur cinema as a vehicle for producing and reflecting dominant values, meanings, and narratives. It examines modes of consumption and strategies of social communication and their role in shaping cultural practices under conditions of mediatisation. The types and functions of cultural and artistic institutions are explored, with particular attention to their role in adapting cinema to the realities of the globalised media environment. Special emphasis is placed on streaming platforms and online cinemas as important intermediaries between cinema, cultural institutions, and audiences. The third chapter, "The Transformation of Cultural Practices under the Influence of Mediatised Cinema", investigates the specific features of cultural practices within public media discourse based on the cinematic output of the period. The author develops and substantiates an algorithm for the stages of film presentation in media discourse and analyses the transformation of Ukrainian cultural and artistic experience. This confirms a shift from traditional cinema-going practices to personalised viewing through streaming platforms and online services. In the context of mediatisation, the study examines the impact of digital cinema and innovative technologies of film production and consumption on sociocultural space. As a significant aspect of mediatisation, the leading trends in film and series consumption and related cultural practices during the full-scale Russian-Ukrainian war are analysed in detail. The analysis of national film ratings confirms the hypothesis that they both reflect and shape consumption trends of Ukrainian-produced films and series. The conclusions summarise the key findings of the research, demonstrating that the mediatisation of cinema in 2014–2026 transforms cultural practices from passive spectatorship to active engagement with cinematic content. It integrates cinema into sociocultural life as a powerful tool of national identification and consolidation, thereby enhancing its prestige both in Ukraine and internationally.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Левченко А. В. Концептосфера медіатизації культури. Культура і сучасність : альманах. 2023. № 2. С. 27–32. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.2.2023.293740>
- Левченко А. В. Медіатизація мистецтва середини XX століття на прикладі становлення кінематографічного напрямку Nouvelle Vague. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 2. С. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2024.308280>
- Левченко А. В. Мова кіно як мультимодальний дискурс: від монтажу кадру до культурного коду. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2025. № 4. С. 118–122. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2025.351849>
- Левченко А. В. Медіа як засіб збереження культурної різноманітності: критичний аналіз. Теорія модернізації в контексті сучасної світової науки : матеріали I Міжнародної наукової конференції, м. Полтава, 23 червня 2023 р. Полтава, 2023. С. 255–256.
- Левченко А. В. Сучасні виміри медіатизації культури та аналіз її концептосфери. Science of XXI century : Development, main theories and achievements : матеріали IV Міжнародної науково-теоретичної конференції, Гельсінкі, Фінляндія, 30 червня 2023 р. Гельсінкі, 2023. С. 189.

- Левченко А. В. Вплив медіатизації на сучасну музичну культуру. Культурні та мистецькі студії XXI століття : науково-практичне партнерство : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 9 листопада 2023 р. Київ : НАКККиМ, 2023. С. 161–162.
- Левченко А. В. Медіа як каталізатор нових культурних рухів та тенденцій. Innovation and Development in World Science : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Цюрих, Швейцарія, 29–31 березня 2026 р., Цюрих : MDPC Publishing, 2026. С. 343–345.
- Левченко А. В. Медіа та політика: вплив медіатизації на формування політичних поглядів та процеси прийняття рішень у суспільстві. Science, Technology and Global Challenges : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Токіо, Японія, 2–4 квітня 2026 р. Токіо : CPN Publishing Group, 2026. С. 352–354.
- Левченко А. В. Вплив медіа на формування культурної ідентичності в епоху глобалізації. European Science and Innovation Congress : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Барселона, Іспанія, 6–8 квітня 2026 р. Барселона, 2026. С. 325–327.
- Levchenko A. Mediatization of culture and its impact on the development of public consciousness. European Journal of Arts. 2024. № 1. С. 48–52. DOI: <https://doi.org/10.29013/EJA-24-1-48-52>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U105692

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гавеля Оксана Миколаївна

2. Oksana M. Gavelya

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7871-6813

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Анастасія Ігорівна
2. Anastasiia I. Kravchenko

Кваліфікація: д. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6706-7937

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виткалов Сергій Володимирович
2. Serhii V. Vytkaľov

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6362-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безручко Олександр Вікторович
2. Oleksandr Bezruchko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8360-9388

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський університет культури"

Код за ЄДРПОУ: 31028309

Місцезнаходження: вул. Чигоріна, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Погребняк Галина Петрівна

2. Halyna Pohrebniak

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8846-4939

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Денисюк Жанна Захарівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Денисюк Жанна Захарівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Терещенко А. С.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна